

Nína, Alcopley og Una Dóra á sýningu í Drian Gallery 1959.

Nína Tryggvadóttir (1913-1968)

Nína Tryggvadóttir (1913-1968) var fyrst og fremst þekkt sem listmálari en samdi einnig og myndskreytti nokkrar bækur fyrir börn. Nína Tryggvadóttir var fædd 16. mars 1913 á Seyðisfirði. Foreldrar hennar voru Tryggvi Guðmundsson, kaupmaður þar og síðar féhirðir Áfengisverslunar ríkisins í Reykjavík, og Gunndóra Benjamínsdóttir saumakona. Gunndóra var önnur eiginkona Tryggva og átti Nína tvö alsystkini og fimm hálf systkini. Nína stundaði nám við Kvennaskólann í Reykjavík og listnám hjá Ásgrími Jónssyni og Finni Jónssyni áður en hún hélt til náms við Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster í Kaupmannahöfn 1935-1939. Framhaldsnám stundaði hún í París 1939-1940 og við Art Student's League í New York 1943-1946. Nína var löngum búsett erlendis, m.a. í Kaupmannahöfn, París, London og New York þar sem hún bjó síðustu árin. Hún hélt einkasýningar hér heima og erlendis og tók þátt í fjölmörgum samsýningum. Listaverk hennar eru til í söfnum og í einkaeign víða um heim. Nína gekk að eiga Alfred L. Copley, öðru nafni L. Alcopley (1910-1992) lækni og myndlistarmann í New York árið 1949 og áttu þau saman eina dóttur, Unu Dóru, f. 1951, sem er búsett í Bandaríkjunum. Nína andaðist úr krabbameini 18. júní 1968 í New York og var jarðsett í Fossvogskirkjugarði.

Nína Tryggvadóttir á vinnustofu sinni um 1955. Ljósmyndasafn Reykjavíkur/Andrés Kolbeinsson.

NÍNA TRYGGVADÓTTIR FLJUGANDI FISKISAGA

Langt í norðri er stuttli eyja svo stórkækt að þrum á þannan dag hefur varla nokkur maður tekið eftir henni.

En ef að var gott —

kom í líta, að þarna hís útstítt líta.

Það líti einungis á ljú og kunní að meðhöla það á 365 vegu — einn veg fyrir hvern dag í árinu —

en þess á milli fóru menn í laði á undirlindinu eftir renndu sér niður hlífurur á jökullinn, sem þarna varu

og á kvöldin þegar dinnur var orðinn skemmti líta sér við að hafa á frúðala úr eldfláttum og segja draugasögur. — Þaðannan lín það láðarv er kákan hveit fyrir ossuð, því þetta var mikil kákanstíðing.

En svo var það einn daginn að óspálega stór fiskur kom fljúgandi og setti á undirlindu sínum þar sem menn voru vandr að fara í laði. Hann lá þarna með eyjum smáttum og hefði á eyrnakveggja stórum augum.

„Hann hlýtur að vera svangur, stundlega“, sögðu menn hver við annan. „þok er best að gefa hannum ljú. Þú fýgur hann þútt þegar hann er orflinn mestur.“

Þútt söttu ná eftir 365 heppindum af ljú og heftu upp í hann. En fiskurinn hveitti og ekki á undirlindinu. Þaðar lá þarna ein þess að depla augu og hálí dórnu að gæpa.

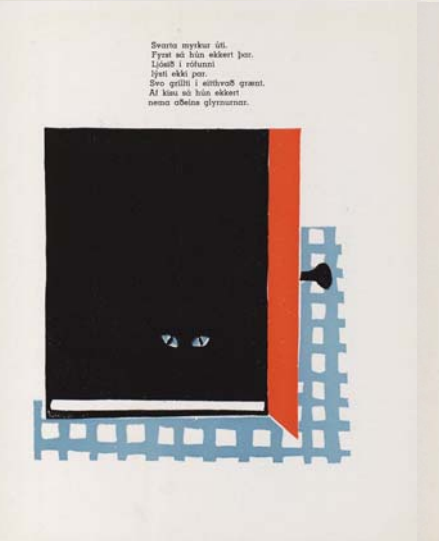
„Hann hlýtur að vera svangur, stundlega“, sögðu eyrnakveggjar. Því þeir voru góðfílar og stórkætt, og þeir höfðu dórnu að hefta upp í hann ljú. Ög fiskurinn stik að vasa og hefta sig á yfir eyru. Mann söttu ná ekki lesur vasa að því að fara í laði eða segja draugasögur — svo dinnur katalr voru þeir að hefta ljú upp í fiskinn. „Blasstu fiskurinn okkar“, sögðu menn þegar þeir hlittu. „hvort viði væri líta, ef hann hefði ekki komi!“

Fljúgandi fiskisaga kom út 1948 og þrátt fyrir sakleysislegt yfirbragð bendir ýmislegt til að útgáfa þeirrar sögu hafi haft áhrif á að dvalarleyfi Nínu í Bandaríkjunum fékkst ekki endurnýjað. Hér segir frá bókmenntaþjóðinni á hjara veraldar sem matreiðir lýsi á 365 vegu og skemmtir sér við að segja draugasögur. Dag einn kemur fljúgandi furðufiskur, hlammar sér niður á eyjuna og stækkar og dafnar við góða aðhlyningu eyjarskeggja og breiðir sig að lokum yfir eyjuna smáu og hrekur íbúana á haf út. Þó hér sé Nína á táknrænan hátt að fjalla um erlenda hersetu á Íslandi er það varla

á færi ungra barna að túlka þann boðskap sem beinlínis vakir fyrir henni. En Bandaríkjustjórn skildi þetta á einn veg og meinaði henni að snúa aftur til Bandaríkjanna til að sameinast eiginmanni sínum eftir stutta dvöl hennar hér á Íslandi síðla árs 1949, því „...forráðamönnum þessa mesta stórveldis hnattarins fannst vá fyrir dyrum, ef þessi litla stúlka frá Íslandi kæmist í gegnum nálarauga landvaranna“, eins og Sigurður Nordal kemst að orði í minningargrein um Nínu 1968. Nína freistaði þess að komast inn í Bandaríkin í febrúar 1950 en var hneppt í varðhald og send heim aftur.

NÍNA TRYGGVADÓTTIR
KÖTTURINN
SEM HVARF

Kötturinn sem hvarf sem kom út 1947 hefur notið hvað mestra vinsælda af bókum Nínu.

Nína gerði myndir við kvæðið *Tindátana - Ævintýri í myndum og ljóðum* eftir Stein Steinarr 1943 og var það fyrsta bókin sem hún myndskreytti.

Fyrstu barnabækurnar með myndskreytingum eftir íslenska listamenn komu ekki út fyrr en á fyrstu áratugum 20. aldar. Enn færri bæði skrifuðu bækur og myndskreyttu og var það aðeins Muggur sem það hafði gert þegar Nína Tryggvadóttir kvaddi sér hljóðs með *Sögunni af svörtu gimbur* 1946. Sama ár kom út bók með myndskreytingum Nínu við gamla ævintýrið *Kerling vill hafa nokkuð fyrir snúð sinn*, en áður hafði Nína myndskreytt *Tindátana* eftir Stein Steinarr (1943) og *Kvisti í altarinu* eftir Ólaf Jóhann Sigurðsson (1944). Næsta frumsamda bók Nínu var *Kötturinn sem hvarf* (1947). *Fljúgandi fiskisaga* kom svo út 1948 og *Stafirnir og klukkan* 1949. Síðasta bók Nínu fyrir börn var *Skjóni* sem kom út 1967. Þegar Nína lést árið 1968 átti hún í fórum sínum handrit að fimm barnabókum sem vonandi eiga eftir að ná til íslenskra lesenda.

KERLING VILL HAFHA
NOKKUÐ
FYRIR SNÚÐ SINN